

**KOMÁROM-ESZTERGOM VÁRMEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
ALELNÖKE**

VI/45-3/2024

ELŐTERJESZTÉS

**Komárom-Esztergom Vármegyei Közgyűlésének
2024. június 27-ei ülésére**

Tárgy: Tájékoztatás a Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata környezet- és klímavédelmi tevékenységéről

Előterjesztő: Borsó Tibor, a közgyűlés alelnöke

Előadó: Hummel Rudolf főosztályvezető

Tisztelt Közgyűlés!

A vármegyei közgyűlést utoljára a 2023. április 27-ei ülésen tájékoztattuk a tárgyban végzett tevékenységekről. Jelen előterjesztés Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzatának azóta eltelt időszakban végzett környezet-és klímavédelmi tevékenységeit foglalja össze.

A.) Környezetvédelmi tevékenységek

Mint Önök által is ismert, a vármegyei önkormányzat számára kiemelt feladat a környezetvédelem. A releváns környezetvédelmi feladatokat az alábbi jogszabályok határozzák meg:

A környezet védelmének általános szabályairól szóló **1995. évi LIII. törvény** (Kvt.) az alábbi feladatokat határozza meg a vármegyei önkormányzatok számára:

46. § (2) A vármegyei önkormányzat az épített és természeti környezet védelmével kapcsolatos feladatainak ellátása érdekében

a) a települési önkormányzatokkal és az illetékes vármegyei területfejlesztési tanáccsal egyeztetve vármegyei környezetvédelmi programot készít a 48/D. §-ban foglaltak szerint, amelyet a vármegyei közgyűlés hagy jóvá;

b) előzetes véleményt nyilvánít a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról, illetve kezdeményezheti azok megalkotását;

c) állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmet érintő rendeleteinek tervezetével kapcsolatban;

e) javaslatot tehet települési önkormányzati környezetvédelmi társulások létrehozására.

A környezetvédelmi feladatok hatékony ellátása érdekében a feladatellátásban is hangsúlyos szerepet kap a környezetvédelem. Ezt támasztja alá a vármegyei önkormányzati Hivatal szervezeti struktúrája is, ahol a Területfejlesztési, Projektkoordinációs és Vidékfejlesztési Főosztályán belül kialakított területrendezési, környezetvédelmi és vidékfejlesztési osztály végzi az ilyen irányú tevékenységeket. Az itt dolgozó munkatársak közül 1 fő rendelkezik szakirányú felsőfokú végzettséggel és ez irányú munka-és projekt tapasztalattal.

Komárom-Esztergom Megyei Környezetvédelmi Program

A program elnevezése „megyei” mert 2014.06.26-án került elfogadásra. A 2014-2020-as időtávú Komárom-Esztergom Megyei Környezetvédelmi Program 2020. december 31-ével hatályát veszítette, így az új, 2021-2027-es ciklusra vonatkozó program elkészítése elodázhatatlanná vált. A vármegyei közgyűlés a megyei környezetvédelmi program időbeli hatályát az 56/2021.(VII.15.) sz. közgyűlési határozattal az V. Nemzeti környezetvédelmi program elfogadásáig meghosszabbította.

Időközben az Országgyűlés 62/2022. (XII. 9.) OGY határozattal elfogadta a 2026-ig szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot, így a program megújítása is időszerűvé vált. Ennek megújítására a következő időszakban kerülhet sor.

A 108/2023. (IX.28.) számú közgyűlési határozat rendelkezett arról, hogy a feladat ellátásához szükséges anyagi forrásokat vizsgáljuk meg és a program megújításának előkészítését kezdjük meg. Az előkészítési munka megkezdődött, a kapcsolódó finanszírozási forrásokat keressük.

A vármegyei integrált területi programban beépítésre került egy új intézkedés „klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás” címmel az 1. prioritáson belül (élhető vármegye), azonban ennek részletes tartalmáról még nincsenek információink. Terveink szerint fenti pályázati forrásból finanszírozható majd a tervezési munka.

Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata tárgyidőszakban is törekedett a Megyei Környezetvédelmi Programban rögzített feladatok, tevékenységek (Program 3.1 Fejezete: a program végrehajtásával összefüggő feladatok) hatékony és eredményes megvalósítására az alábbiak szerint:

- **koordináció a programok megvalósításában résztvevők között**

Ez a 2021-27-es-as fejlesztési ciklusában megvalósuló környezetvédelmi projektek előkészítését és fejlesztését jelentette (TOP PLUSZ 1.2.1 „A” főtevékenységek megvalósítása: a megváltozott klimatikus viszonyokhoz való alkalmazkodást szolgáló települési vízrendezési pályázatok; „B” főtevékenység: belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztése), TOP PLUSZ 2.1.1. az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését és a megújuló energiák fokozottabb hasznosítását célzó fejlesztések). Ez összesen 25 db települési vízrendezési, 11 db zöldinfrastruktúra fejlesztését és 9 db épületenergetikai fejlesztést célzó projektet jelentett. A projektek jelenleg a megvalósítás szakaszában vannak. A projektek megvalósításával a belterületi csapadékvizek tervszerű szabályozott levezetésével – adott esetben pedig a vizek megtartásával - Komárom-Esztergom vármegye villámárvizekkel szembeni kitétsége mérséklődik. A közintézmények épületenergetikai felújításával pedig az üvegházhatású gázok kibocsátása mérséklődik, hozzájárulva Komárom-Esztergom vármegye SECAP tervekben rögzített vállalásaihoz.

- **vármegyei szintű szakági tervezés, tervekben érdekérvényesítés**

2021 évben zajlott le a 2021-27-es fejlesztési ciklust megalapozó területi tervezési munka Ennek keretében a környezetvédelmi szempontok mind a 2030-ig szóló területfejlesztési koncepcióban, mind a 2021-27-es időtávú megyei területfejlesztési programban hangsúlyos szerepet kaptak. A környezetvédelmi szempontok horizontális érvényesítését szolgálta még a területi tervekhez elkészített Stratégiai Környezeti Vizsgálat is. A környezetvédelmi hangsúlyokat a vármegyei területrendezési feladataink során is kiemelten szem előtt tartottuk. A környezeti szempontok a TOP PLUSZ kereteit meghatározó vármegyei integrált területi programban is hangsúlyos szerepet kaptak. A területspecifikus kiválasztási kritériumok közé bekerült a „vármegyei klímacélok megvalósításához való hozzájárulás” kritérium is. Ehhez a kiválasztási kritériumhoz a releváns pályázati felhívások területspecifikus mellékleteiben értékelési szempontokat is rendeltünk, így a környezet-és klímavédelmi szempontok markánsan megjelentek és megjelennek a TOP PLUSZ pályázatok bírálatakor is. Tárgyidőszakban került sor a vármegyei integrált területi program 3. sz. módosítására is 2024. március 14-én.

- szakmai segítségnyújtás települési önkormányzatok környezetvédelmi feladataihoz

E feladat keretében véleményeztük a települések környezet-védelmi tárgyú rendelettervezeteit, és figyelemmel kísértük a települési, településegységes klímastratégiák megvalósítását:

- *a fás szárú növények védelméről szóló helyi önkormányzati rendelettervezet véleményezése (Komárom, 2023.05.10.)*
- *közterületek tisztán tartásáról és az elhagyott hulladék felszámolásáról szóló önkormányzati rendelettervezet véleményezése (Császárr, 2023.07.17.)*
- *közterületek tisztán tartásáról és az elhagyott hulladék felszámolásáról szóló önkormányzati rendelettervezet véleményezése (Szomód, 2023.07.17.)*
- *közterületek tisztán tartásáról és az elhagyott hulladék felszámolásáról szóló önkormányzati rendelettervezet véleményezése (Bársonyos, 2023.08.29.)*
- *az avar és kerti hulladék szabadban történő égetéséről szóló rendelettervezet véleményezése (Bokod, 2023.08.29.)*
- *a zaj elleni védelem helyi szabályairól szóló rendelettervezet véleményezése (Nyergesújfalu, 2023.10.04.)*
- *közterületek tisztán tartásáról és az elhagyott hulladék felszámolásáról szóló önkormányzati rendelettervezet véleményezése (Mocsa, 2024.03.12.)*
- *a közterületek tisztán tartásáról, valamint a hulladékgazdálkodási díj átvállalásának feltételeiről szóló önkormányzati rendelettervezet véleményezése (Oroszlány, 2024.05.22.)*

- **koordináció a települések, kistérségek, szakhatóságok és fő szennyezők között**

E feladat keretében működtetjük a megyei éghajlat-változási platformot és hoztuk létre 2019 őszén a Komárom-Esztergom Megyei Virtuális Erőmű Programot. A vármegyei klíma platform azóta is működik. A platform mint jó gyakorlat a természetalapú megoldások népszerűsítését felvállaló NBS4LOCAL Interreg Europe projekt keretében mint jó gyakorlat 2023 nyarán Brüsszelben bemutatásra is került. A vármegye területén működő ágazatok - mint „szennyezők”- tevékenységeinek nyomon követése folyamatos. A szereplők által megvalósított energiahatékonysági projekteket is figyelemmel kísérjük, a projekteken megvalósított

energiamegtakarításokat a Virtuális Erőmű Programon keresztül rögzítjük és vármegye üvegházhatású gázkibocsátásának mérséklését deklaráló fenntartható Energia-és Klíma Akciótervek következő felülvizsgálatakor figyelembe vesszük.

- **Vármegyei környezet- és természet-védelmi információs rendszer kialakítása**

Önálló információs rendszer ugyan nem került kialakításra. Viszont e tevékenységhez kapcsolódóan került elkészítésre a megyei klímastratégia és a vármegye 10.000 fő alatti településeire a Fenntartható Energia-és Klíma Akciótervek. Ezek a tervek számba veszik az egyes szereplők üvegházhatású gázkibocsátásait, amiket a vármegyei önkormányzat folyamatosan monitoringoz.

- **Társadalmi kapcsolatok:**

A vármegyei önkormányzat a fentebb felsorolt testületeken (vármegyei éghajlat-változási platform, megyei virtuális Erőmű Program) túl a környezetvédelmi tevékenységet folytató civil szervezetekkel is aktív kapcsolatot ápol. Ezek az alábbi szervezetek:

1. Esztergomi Környezetkultúra Egyesület
2. Dorogi Környezetvédelmi Egyesület
3. Gerecse Natúrpark, Által-ér Szövetség
4. Zöld Sziget Kör Tata
5. Ister-Granum Korlátolt Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulás
6. Duna-Pilis-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület
7. Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Egyesület
8. Bakonyalja Kisalföld Kapuja Vidékfejlesztési Egyesület
9. Bakonyalja Környezetvédelmi és Turisztikai Egyesület
10. Klímabarát Települések Szövetsége (országos hatáskörű szervezet)

A vármegyei önkormányzat a környezet-védelmi szereplők összefogására működteti a vármegyei klíma platform irodát a Vármegyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési, projektkoordinációs és Vidékfejlesztési Főosztályán belül. Az iroda negyedévente hírlevelet készít, amiben folyamatosan tájékoztatást ad a szakterületet érintő aktualitásokról partnerei részére.

B.) A vármegyei önkormányzat klímavédelmi tevékenységei

E feladatok végzésére jogszabályi kötelezés nincs, így azokat a vármegyei önkormányzat önként vállalt tevékenységként látja el.

1. megyei klímastratégia megvalósítása, vármegyei éghajlat-változási platform működtetése

A megyei klímastratégia 2018.03.01-jén került elfogadásra, így a dokumentum elnevezésében még a „megyei” előtag szerepel. A vármegyei önkormányzat „Komárom-Esztergom Megyei klímastratégia készítése és éghajlat-változási platform létrehozása” címmel 2016. szeptember

1. - 2018. április 30. között nagyszabású környezetvédelmi akcióprogramot valósított meg KEHOP 1.2.0 forrásból.

A projekt tartalmáról már több alkalommal részletesen beszámoltunk a közgyűlésnek.

A projekt 5. éves (egyben utolsó) záró fenntartási jelentése 2024.04.17-én elfogadásra került. Ennek alapján az Irányító Hatóság által a projekt 2024.04.19-én lezárásra került.

Tárgyidőszakban végzett tevékenységek:

- vármegyei éghajlatváltozási platform titkárságának működtetése, negyedévente hírlevelek készítése
- 2023.07.26-án Monoron kihelyezett klíma platform ülést tartottunk az edukáció jegyében (okos város – jó gyakorlatok megtekintése)
- 2023.11.06-én részt vettünk a tatai klíma platform ülésén
- 2024. tavaszán a Virtuális Erőmű Program keretében részt vettünk a MÖOSZ által felkarolt „legzöldebb önkormányzatok és vármegyék” pályázaton
- 2023.május 4-én 2024. május 24-én részt vettünk a Virtuális Erőmű Program országos díjátadó gáláján.

A 2017-2030-as időtávra készített megyei klímastratégia végrehajtásáról a Klímabarát Települések által készített módszertan szerint közbenső jelentést ajánlott készíteni a stratégia elfogadását (2018.03.01.) követő 5-7. évben. Ez 2023-2025 között lesz esedékes. A projekt a vármegyei önkormányzat honlapján belül aloldallal rendelkezik, ahol minden a projekthez kapcsolódó releváns információ megtalálható.

2. Települési klímastratégiák elkészítést is célzó KEHOP 1.2.1-es projektekben való közreműködés, a projektek szakmai megvalósításának segítése

A megyei klímastratégia mitigációs intézkedési javaslatok között szerepelt a települési klímastratégiák elkészítését célzó tevékenységek végrehajtása. A települési klímastratégiák készítését KEHOP 1.2.1-es pályázati források segítették.

Komárom-Esztergom vármegyében 5 településeggyüttesi 1 megyei jogú városi és két városi klímastratégia készült el, ezek az alábbiak szerint:

1. Baj-Vértesszőlős
2. Kisbér-Bábolna
3. Nyergesújfalu-Lábatlan
4. Naszály-Kocs-Mocsa
5. Szomód-Neszmély-Dunaalmás
6. Tatabánya megyei jogú város (felülvizsgálat)
7. Tata város
8. Komárom város

A vármegyei Önkormányzati Hivatal illetékes munkatársai segítették a fenti projektek eredményes megvalósítását.

Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata a Komárom-Esztergom Megye Fejlesztéséért Alapítványon keresztül – mint konzorciumi tag – segítette az 1-3. pontban felsorolt projekteket.

E projektek záró beszámolóit tárgydőszakban már elfogadásra kerültek, így fenntartási időszakra léphettek.

3. Országos Virtuális Erőmű Programban való részvétel

A Magyar Innováció és Hatékonyság Nonprofit (MI6) NKft. 2011 óta a hazai zöld gazdasági szakmapolitikai stratégiaalkotás meghatározó szereplője. Az elmúlt években nemzetközi szintre lépett, ahol tevékenységét több országban jelenlévő partnerei és az Európai Bizottság is elismerik. A Virtuális Erőmű Program (VEP) az Európai Bizottság által a legjobb három uniós energiahatékonysági program közé választott fenntarthatósági kezdeményezés, melynek célja, hogy a partnerek energia- és CO2 megtakarításait pályázatain és projektjein keresztül összegyűjtse, bemutassa, jó példákat megossza és díjazza. Az el nem használt és így egy fosszilis, szennyező erőműben meg nem termelt, tehát kiváltott energia egységekből egy „virtuális erőmű” épül. A Virtuális Erőmű - mint minden erőmű – blokkokból épül fel (vállalati, lakossági, önkormányzati és nemzetközi blokkok). A blokkok teljesítményét az adott célcsoportra vonatkozó szemléletformálás sikerességén és az így realizált megtakarítások volumenén mérik le. A VEP minden évben meghirdetett pályázatain keresztül díjazza a klímavédelem területén kimagaslóan teljesítő szervezeteket.

2023 évben is meghirdetésre kerültek a VEP pályázatai.

Tárgydőszakban az alábbi díjazásokra került sor:

Energiateremtő Önkormányzat

- 1. Tatabányai Tankerületi Központ, díjazott projekt: KEHOP 5.2.10-16-20217-00157, A Komárom-Esztergom Megyei Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium Tatai Kollégiumának épületenergetikai fejlesztése, auditált CO2 megtakarítás 379 t*
- 2. Bársonyos Község Önkormányzata, díjazott projekt: TOP-3.2.1-16-KO1-2020-00008, Energetikai fejlesztések Bársonyos településen, auditált CO2 megtakarítás 30,31 t*
- 3. Csépi Község Önkormányzata, díjazott projekt: TOP-3.2.1-15-KO1-2016-00025, Energetikai korszerűsítés Csépen, auditált CO2 megtakarítás: 28,8 t*
- 4. Dunaszentmiklós Község Önkormányzata, díjazott projekt: TOP-3.2.1-15-KO1-2016-00008: Energetikai korszerűsítés Dunaszentmiklóson, audit. CO2 megtakarítás: 23,9 t*
- 5. Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata (mint mentorszervezet)*

A Vármegyei Önkormányzat Hivatalában létrehozott éghajlat-változási platform titkársága tevékenységével népszerűsítette a programot és segítette annak eredményes megszervezését.

4. Fenntartható Energia-és klíma akciótervek (SECAP) készítése és felülvizsgálata

A vármegyei önkormányzat TOP 3.2.1-res pályázati forrásból 2018-ban készítette el a SECAP terveket. A pályázat tartalmáról korábban már részletesen beszámoltunk. A SECAP egy kulcsfontosságú dokumentum, amelyben a terv készítője felvázolja, hogy miként kívánja teljesíteni az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra tett kötelezettségvállalásait (a vármegyei önkormányzat közreműködésével a LEADER Vidékfejlesztési közösségek 10.000 fő lélekszám alatti települései vállalták, hogy 2030-ig 40 %-al csökkentik az üvegházhatású gázkibocsátásaikat), valamint időkereteket és kijelölt feladatokat határoz meg a célkitűzések elérése érdekében.

A pályázati projekt 2018. december 31-ével zárt, jelenleg az öt éves fenntartás 5. évében járunk. A fenntartási időszakban elvárás, hogy a SECAP tervek Polgármesterek Szövetsége honlapján való elérhetőségét és felülvizsgálatát biztosítani kell. A Polgármesterek Szövetségének módszertana alapján a SECAP terveket 2 évente szükséges felülvizsgálni. A felülvizsgálat célja, hogy képet kapjunk arról, hogy a 2030-ig vállalt 40 %-os kibocsátáscsökkentés megvalósítása és a vállalt intézkedések végrehajtása miként áll. Az első felülvizsgálat 2020 őszén volt, a 2. felülvizsgálat 2022 őszén volt, a következő felülvizsgálat 2024 őszén esedékes.

5. Nemzetközi környezet-és klímavédelmi projekteken való részvétel

A vármegyei önkormányzat két nemzetközi projektben vesz részt, ezek az alábbiak:

- *szakmai együttműködő partnerként részvétel a **NBS4LOCAL – „Természetalapú megoldások alkalmazása a helyi önkormányzatok éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességének javítása érdekében”** című Interreg Europe projektben*

A projekt tartalma: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás az egyik legnagyobb kihívás, amellyel a helyi önkormányzatoknak a 21. században szembe kell nézniük. Az e jelenséghez való alkalmazkodás és a katasztrófakockázatok csökkentése érdekében a természetalapú megoldások (NBS: Nature Based Solutions) olyan intézkedések, amelyek a természettel együttműködve és annak javításával az ökoszisztémák helyreállítását és védelmét szolgálják. Az ökoszisztéma-alapú megközelítéseknek szerves részét kell képezniük az éghajlatváltozás negatív hatásaihoz való alkalmazkodásra és azok mérséklésére irányuló átfogó erőfeszítéseknek. Erre válaszul az NBS4LOCAL projekt olyan szakpolitikák kidolgozására összpontosít, amelyek az NBS értékét a helyi vagy regionális éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási stratégiák szerves részeként népszerűsítik. A kitűzött cél érdekében az NBS4LOCAL projekt egy felülről induló megközelítést alkalmaz, melynek szerves részét képezi a jelenlegi szakpolitikai eszközök értékelése és összehasonlítása, az éghajlatváltozás negatív hatásainak való kitétség felmérése és módszertani jó gyakorlatok feltérképezése, illetve a projektben elért eredmények széleskörű terjesztése. A vezetőpartner szerepét a Belügyminisztérium látja el. Projektpartnernek pedig a Flamand Földhivatal (Belgium), a Lappföldi Regionális Tanács (Finnország), a Rzeszowi Regionális Fejlesztési Ügynökség (Lengyelország), Alicante Tartományi Tanácsa (Spanyolország), a Kutatási és Fejlesztési Kompetenciaközpont Kft. (Horvátország), valamint a Miniszterelnökség, tanácsadó partner pedig a BURST Nonprofit Kft. Minden egyes partner szervezet egy belföldi érdekelti csoportot működtet, amelyben azokat a szervezeteket gyűjtötték

össze és hívták együttműködésre, akik számára a szervezet által elért eredmények hozzáadott értékkel bírhatnak. A partnerségen belül két tematikus csoport került kialakításra az egyes partnerek fő profilja mentén: A víz és városi zöldítés, valamint az erdészet és mezőgazdaság. Ezek a csoportok a partnerségen belül szorosabban együttműködnek majd. A régiók közötti tapasztalatcsere és tudásmegosztási tevékenységek biztosítják a rendszeres kapcsolatot az egyes csoportok között.

A projekt partnerei

- Belügyminisztérium HU
- Flamand Földhivatal (BE)
- Lappföldi Regionális Tanács (FI)
- Rzeszowi Regionális Fejlesztési Ügynökség (PL)
- Alicante Tartományi Tanácsa (ES)
- Kutatás Fejlesztési Kompetencia Központ Kft. (HR)
- BURST Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (HU)
- Miniszterelnökség (HU)

+ Partnerek által bevont Társult Partnerek (Associated Partners) és Érdekeltek (Stakeholders).

A magyarországi Érdekeltek Csoport tagjai:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Önkormányzata
- Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata
- Zalaszentgrót Önkormányzata

MÖOSZ

- MMK
- OVF
- Nyugat-Balkán Zöldközpont Nonprofit Kft
- Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság
- Lechner Tudásközpont
- BME Építésmérnöki Kar
- NKE Víz tudományi Kar
- Püspökszilágy Önkormányzata

Támogatás: 1 819 180 Euro

Támogatás mértéke: 80%

A projekt tervezett befejezési dátuma: 2027.02.28.

A projekt 3 éves alapfázisa három fő szakaszra tagolódik.

Az 1. szakasz a partnerek szakpolitikai eszközének elemzésére, jó gyakorlatok, tudásigényük tanulmányozására szolgál. (itt van fontos szerepe a szakpolitikai eszközök felmérését célzó kérdőívnek és a jó gyakorlatokat összesítő kérdőívnek)

A 2. szakasz a partnerek NBS-beavatkozásokkal kapcsolatos kapacitásainak fejlesztését szolgálja, a tudatosságra, a tervezésre összpontosítva.

A 3. szakasz a régiók közötti tanulásra irányul, amelynek végeredménye az egyes partnerrégiókban javított szakpolitikai eszközök lesznek.

A projekthez kapcsolódóan 2023. november 20-23. között Belgiumban, Brüsszelben került megrendezésre az NBS4LOCAL projekt jó gyakorlatokat feldolgozó workshopja, melyre Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata, mint érintett szakmai partner is meghívást kapott. A workshop-on a projekt szakmai profiljához kapcsolódó jó gyakorlatok kerültek bemutatásra. Az NBS4Local projekt olyan jó gyakorlatokat keresett, amelyek természet alapú

megoldásokat használnak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, elsősorban azokat, amelyek segítik a helyi közösségek támogatását. A nemzetközi találkozón bemutatásra került a Komárom-Esztergom vármegyei klíma platform is mint jó gyakorlat. A találkozón Farkas Erika pályázati és fejlesztési tanácsadó vett részt.

- szakmai együttműködő partnerként részvétel a Safety4TMF „A hatóságok, önkormányzatok és más érdekelt felek összehangolt megelőzési és katasztrófavédelmi tevékenységei a zágytározó létesítmények tekintetében a határokon átnyúló kockázatok és veszélyek csökkentése érdekében” című Interreg projektben (Danube Transnational Program)

A projekt célországai között minden Duna-menti ország megtalálható, ahol a zágytározók kérdése releváns. Magyarország alvizi kitettségű ország, ezért fontos, hogy a megvalósítás is magyar kézben, magyarországi vezető partnerrel történjen. Mivel egy esetleges havária helyzet leginkább a lakosokat, az önkormányzatot érinti, szükségszerű az érintett szervezetek közös felkészülése, önkormányzati koordinációval. A magyar önkormányzatok szerepe jelentős a védelemigazgatás rendszerében, összhangban a jelenleg hatályos jogszabályokban deklarált hatáskörökkel. A projekt vezető partnere ezért kezdeményezte többek között a Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata -társult stratégiai partnerként- való csatlakozását is a projekthez. Komárom-Esztergom vármegye mellett még Csongrád-Csanád és Heves vármegye került felkérésre a Belügyminisztérium által.

A projektben az alábbi – főbb - tevékenységek megvalósítása tervezett:

1. célkitűzés: Helyzetfelmérés és szakpolitika-fejlesztés
2. célkitűzés: Gyakorlatorientált kapacitásépítés – katasztrófavédelmi kompetenciák, eljárások és kommunikáció fejlesztése a részt vevő országokban és szervezetekben, a zágytározókhöz kapcsolódó veszélyekre és a véletlenszerű szennyezés kockázataira való felkészültség és reagálási intézkedések javítása érdekében.
3. célkitűzés: Folyamatfejlesztés, innováció, tudásátadás: A zágytározókhöz kapcsolódó kockázatok csökkentését elősegítő folyamatfejlesztések és technológiai innovációk kidolgozása, tesztelése és átadása, valamint a projekt hosszú távú multiplikációs hatásainak támogatása.

A projekt partnerségében valósul meg, 9 EU tagállamból (Ausztria, Bulgária, Horvátország, Csehország, Németország déli államai, Magyarország, Románia, Szlovákia és Szlovénia) és 5 nem EU-tagállamból (Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Szerbia, Moldova és Ukrajna nyugati régió) áll a konzorcium. A projekttel kapcsolatban tárgyidőszakban már a támogatói döntés is megszületett, így 2024. március 19-20. (kedd-szerda) között sor került a projekt hivatalos nyitórendezvényére is. A rendezvény a pályázati partnereknek részére személyes jelenléttel (Csehország, Ostrava), míg az érdekelteknek (köztük a vármegyei önkormányzatnak) online bekapcsolódás mellett került megrendezésre. A nyitórendezvényen a vármegyei önkormányzat részéről Farkas Erika pályázati és fejlesztési tanácsadó vett részt online formában.

6. Egyéb feladatok

Tárgyidőszakban Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata részt vett a Komárom-Esztergom Vármegyei Területi Védelmi Bizottság munkájában. A Bizottság tagjaként közreműködött a környezeti és természeti katasztrófák elleni védekezési feladatok hatékony ellátásában.

7. 2024 éves kilátások

Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata a 18/2024.(III.14) sz. közgyűlési határozatával fogadta el a vármegyei Integrált Területi Program (ITP) 3. sz. módosítását (ITP 4.0). Az ITP-be már a korábbi módosítással bekerült egy új intézkedés „klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás” címmel az 1. prioritáson belül (élhető vármegye).

Komárom-Esztergom Vármegye Önkormányzata messzemenően elkötelezett a környezetvédelem mellett. Elfogadott környezet-védelmi program birtokában, a 2014-2020-as fejlesztési ciklusban megyei klímastratégiát, a megyében működő LEDAER Vidékfejlesztési Közösségek településeire pedig fenntartható energia és klíma akcióterveket készített. A vármegyei önkormányzat fentiekén túl létrehozta a megyei éghajlatváltozási platformot, a kezdetektől működteti annak titkárságát, alapítója a megyei virtuális erőmű programnak. Szakértő munkatársaink keresztül részt vett számos megyei települési klímastratégia elkészítésében és az ahhoz szervesen kapcsolódó klímavédelmi tevékenység eredményes megvalósításában.

Jelenleg az intézkedésen nincsen forrás allokálva. Amennyiben azonban az OP árfolyamkompenzációjából eredően forrás kerül erre az intézkedésre azt a vármegyei önkormányzat, mint kiemelt kedvezményezett kívánja felhasználni.

Tervezett tevékenységek:

- megyei környezet-védelmi program készítése/felülvizsgálata
- megyei klímastratégia felülvizsgálata
- települési klímastratégiák készítése
- klímasemleges akciótervek kidolgozása
- Felmérések, vizsgálatok készítése (hőségriadó tervek, épületek sérülékenységi vizsgálata, villámárvíz-kitettség vizsgálatok)
- karbonleltárak készítése
- SECAP tervek készítése, felülvizsgálata (megyei, települési)
- Adat-és tudásbázis kialakítása (energetikai fejlesztések eredményei, tudásbázis kialakítása)
- környezeti monitoring rendszer kialakítása, működtetése
- zöld átállás támogatása, megyei zöldfinanszírozási keretrendszer kidolgozása

- Szemléletformáló akciók, települések számára képzések a körforgásos gazdaságra, a hulladékképződés csökkentésre, hulladékhasznosításra, közlekedésre, környezeti érzékenyítésre
- Konzultációk, workshop-ok, mentorálás
- Digitalizáció adta lehetőségek kihasználás

Amennyiben tehát az ITP következő módosításakor források kerülnek erre az intézkedésre allokálásra, akkor megnyílhat a lehetőség, hogy a fenti tevékenységek megvalósításával tovább folytathassuk és bővíthessük környezet-és klímavédelmi tevékenységeinket.

Fenti intézkedés részletes tartalma várhatóan ősszel lesz ismert.

Tisztelt Közgyűlés!

Kérem az előterjesztés megvitatását és a határozati javaslat elfogadását.

Tatabánya, 2024. június 20.

Borsó Tibor

Határozati javaslat

A Komárom-Esztergom Vármegye Közgyűlése

- 1.) elfogadja a vármegyei önkormányzat - környezetvédelmi programjának 2023 évi végrehajtását is magában foglaló - környezet-és klímavédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót.
- 2.) Felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a vármegyei önkormányzat környezet-és klímavédelmi tevékenységéről a jövőben is tájékoztassa a közgyűlést.

Határidő: azonnal

Felelős: Popovics György, a közgyűlés elnöke

Hivatali végrehajtásért felelős: Hummel Rudolf főosztályvezető